

Tiia-Sofia Laitila

**MIESTEN RUUTUPAITOJEN UUDELLEENKÄYTTÖ
SULO-MALLISTOKSI**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelma
Marraskuu 2012**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Tekniikka ja liiketalous	Aika Marraskuu 2012	Tekijä Tiia-Sofia Laitila
Koulutusohjelma Tekstiili- ja vaateustekniikka		
Työn nimi MIESTEN RUUTUPAITOJEN UUELLEENKÄYTTÖ SULO-MALLISTOKSI		
Työn ohjaaja Asta Aikkila-Vatanen Leena Simonen		Sivumäärä 31 + 4
<p>Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella oma vaatemallisto kierrätysmateriaalista. Malliston kohderymäksi muodostui 34–38:n kokoryhmään kuuluvat kierrätystä arvostavat naiset, jotka mielellään ehostavat. Valmistunut mallisto sisälsi neljä mekkoa koossa 38. Mekot toteutettiin muotoilemalla luonnoksien ohjeiden mukaan suoraan mallinukan päälle. Materiaalina käytettiin kirpputoreilta löydettyjä miesten ruudullisia kauluspaitoja.</p> <p>Teoriaosassa perehdyttiin tekstiilien hyötykäytön erilaisiin mahdollisuuksiin Suomessa. Pohdittiin vanhojen vaatteiden uudelleenkäytön mahdollisuuksia massatuotantoon. Käytiin läpi myös kuluttajien näkemyksiä vaatteiden kierrätyksestä nykyään. Miesten kauluspaidoista perehdytään etiketin mukaisen bisnespukeutumisen ja ruutupaitojen historiaan. Vaatteiden suunnittelusta esiteltiin malliston suunnitteluprosessi ja ateliervaatteen suunnitteluprosessi.</p> <p>Toteutusosassa esiteltiin malliston eteneminen ideoinnista valmiiseen mekkoon. Valmistunutta mallistoa on mahdollisuus jatkotyöstää ja perustaa oma yritys.</p>		
Asiasanat kauluspaidat, kirpputorit, malliston suunnittelu, tekstiilien kierrätys, vaatteiden hyötykäyttö		

ABSTRACT

<p>CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES</p> <p>Unit Technology and Business, Kokkola-Pietarsaari</p>	<p>Date November 2012</p>	<p>Author Tiia-Sofia Laitila</p>
<p>Degree programme Textile and Clothing Technology</p>		
<p>Name of thesis RECYCLING MEN'S CHEQUERED SHIRT FOR THE SULO COLLECTION</p>		
<p>Instructor Asta Aikkila-Vatanen Leena Simonen</p>		<p>Pages 31 + 4</p>
<p>The purpose of this thesis was to design a clothing collection from recycled material. The collection's target audience consisted of women with clothing sizes from 34 to 38 who appreciate recycling and like to make up. The collection contained four dresses in size 38. The dresses were made by designing directly onto a mannequin based on the instructions of the drafts. The materials were men's chequered dress shirts which were found in flea markets.</p> <p>The theoretical section discusses of variety of opportunities to utilize textiles in Finland. It also discusses the possibilities of recycling old clothes in mass production. The consumers' point of view about recycling clothes nowadays was also discussed. The history of men's shirts was introduced in relation to formal business wear and chequered shirts. The process of designing a collection and an atelier garment was introduced from the field of clothing design.</p> <p>The practical section describes how the collection proceeded from an idea to the finished dress. The finished collection can be developed in the future and perhaps establish one's own enterprise.</p>		
<p>Key words designing a collection, dress shirt, flea markets, recycling of textiles, utilization of clothes</p>		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 VAATTEIDEN KIERRÄTYS	2
2.1 Vaatteiden kierrätys nykyään	2
2.1.1 Kirpputoreilla kierrättäminen	3
2.1.2 Tekstiilejä keräävät organisaatiot	3
2.1.3 Kierrätyksen tulevaisuus	4
2.2 Tekstiilien kierrätys kuluttajien näkökulmasta	5
3 HYÖTYKÄYTTÖ	7
3.1 Uudelleenkäytön haasteet	7
3.2 Kierrätysvaatteista massatuotannoksi	8
3.3 Uudelleenkäyttö suomalaisissa yrityksissä	9
4 MIESTEN KAULUSPAIDAT	11
4.1 Kauluspaidat etiketin mukaan	11
4.2 Ruutupaitojen juuret	13
4.3 Ruutupaitojen symboliikka Suomessa	13
5 SUUNNITTELUPROSESSI	15
5.1 Ateliervaatteen suunnitteluprosessi	15
5.2 Malliston suunnittelu	16
6 SULO-MALLISTO	18
6.1 Kohderyhmä	18
6.2 Ideointi	19
6.3 Materiaalit	23
6.4 Toteutus	23
6.5 Sulo-malliston tulevaisuudennäkymät	26
7 POHDINTA	27
LÄHTEET	29
LIITTEET	
LIITE 1. Jenny	
LIITE 2. Senja	
LIITE 3. Ella	
LIITE 4. Fiina	

1 JOHDANTO

”Maapallo hukkuu jätteisiin” on yleinen kauhukuva, jolla nykyaikana pelotellaan. Oli sitten mahdotonta tai ei, on kuluttajien aika tehdä asialle jotain. Itse aloitan jätemeren pienentämisen vaatteiden kierrättämisen avulla. Neljän vuoden insinööriopintojen aikana on puhuttu paljon kestävästä kehityksestä, jopa niin paljon, että kestävä kehityksen ideologia on jäänyt sisälleni. Siksi en voinut vastustaa kiusausta tehdä opinnäytetyötäni liittyen kierrättämiseen. Olen itse varsinainen kirpputorien kiertelijä; käyn viikoittain katsellessani, mitä löytyy. Tein opinnäytetyön itselleni, koska lähialueelta ei löydy kierrättämiseen innostuneita vaatetusyrityksiä. Haaveenani on perustaa opinnäytetyön pohjalta oma yritys, joka kannustaisi kuluttajia ekologiseen ja ympäristöystävälliseen ajattelutapaan.

Opinnäytetyön teoriaosassa selitetään, mitä vaatteiden kierrätys on nykyisin. Kierrätys käsitteenä on ollut käytössä sodan jälkeisestä pula-ajasta lähtien, mutta silti vieläkin ei tekstiilien kierrätys ole kuluttajille selvää, vaan vuosittain useita tonneja tekstiilejä päätyy kaatopaikoille. Teoriassa käydään läpi tämänhetkistä lainsäädäntöä jätteiden kierrättämisestä. Suurin osa kierrättämisestä tapahtuu kirpputorien kautta, mutta on olemassa myös erilaisia organisaatioita, jotka hoitavat tekstiilien kierrättämistä. Teoriaosassa käydään läpi miesten kauluspaitojen historiaa, niin etiketin mukaista bisnespukeutumista kuin myös rentoa ruutupaitoihin pukeutumista. Loppupuolella esitellään malliston suunnitteluprosessin kulku.

Tutkimusidea syntyi kirpputorilla. Samat tuotteet roikkuvat viikosta viikkoon, kenenkään reagoimatta. Yhtenä iltana mieleeni juolahti ajatus siitä, mitä näistä miesten paidoista oikein voisi tehdä, kun ei niitä tällaisina osteta. Voisiko niitä kierrättää johonkin toiseen tarkoitukseen? Internetistä löysinkin videoita, joissa naiset näyttävät, kuinka kauluspaidasta voi hätätapauksessa solmia vaikka hameen. Ajatus houkutti, mutta halusin työstää ideaa eteenpäin. Hame, joka täytyy aina solmia itse, ei toimi päivittäisessä käytössä. Jos paidasta saa tehtyä hameen, halusin myös saada selville, riittääkö yhdestä kauluspaidasta materiaalia mekkoon asti. Näiden ajatusten jälkeen syntyi kierrätysvaatteista nuorille naisille valmistettu Sulo-mallisto.

2 VAATTEIDEN KIERRÄTYS

Tekstiilien kierrätys jaetaan kahteen eri kategoriaan, suljettuun ja avoimeen kiertoon. Suljetussa kierrossa tekstiilimateriaali käytetään samanlaisen tuotteen valmistamiseen, jolloin raaka-aineen tarve vähenee. Suljettua kiertoa on esimerkiksi vaatteiden uudelleenkäyttö. Avoimessa kierrossa tekstiilimateriaalista valmistetaan jotain muuta kuin tuote on alun perin ollut. Avoimessa kierrossa vähennetään jonkin muun tuotteen raaka-aineen tarvetta. Tässä opinnäytetyössäni perehdyn avoimen kierron kierrättämiseen, jota on muun muassa kirpputoreilta ostetun tekstiilituotteen valmistaminen uudeksi tuotteeksi. (Suojanen 1997, 60–61.)

2.1 Vaatteiden kierrätys nykyään

Kierrättäminen on vielä nykyään suhteellisen harvassa. Vaikka kirpputorit menestyvät ja niitä tulee koko ajan lisää, viedään paljon tekstiiliä suoraan kaatopaikalle. Suomessa syntyy vuosittain 120 miljoonaa kiloa poistettavaa tekstiiliä, ja siitä jopa huimat 90 miljoonaa kiloa päätyy kaatopaikalle. (Nurmi 2011.) Tästä määrästä kuitenkin vain osasta syntyy vakava jäteongelma, ja tämä osa tekstiileistä ei maadu ollenkaan (Suojanen 1997, 64).

Uusin jätelaki 646/2011 tuli voimaan toukokuussa 2012. Laki asetti kaikelle toiminnalle etusijärjestyksen. Ensisijaisesti on pyrittävä vähentämään syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos kaikesta huolimatta jätettä syntyy, jätteen haltijan on valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Vasta jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, on jäte loppukäsiteltävä. (Finlex 2011.) Valtioneuvosto on myös laatinut jätelain pohjalta omat asetukset jätteistä. Jäteasetuksen 179/2012 tavoitteena on, että vähintään 50 painoprosenttia yhdyskuntajätteestä on kierrätettävä vuoteen 2016 mennessä. (Finlex 2012.)

2.1.1 Kirpputoreilla kierrättäminen

Vaatteiden ostaminen kirpputoreilta ei ole enää vain vähäosaisten toimintaa, vaan nykyään myös hyvin toimeentulevat kotitaloudet ovat siirtyneet kannattamaan uusiokäyttöä. Näin ollen kirpputorien määrä on kasvanut huimaa vauhtia. (Suojanen 1997, 64.) Paula Pursiaisen tekemän tutkielman mukaan kirpputoreilla käynti katsotaan joissain määrin harrastukseksi. Kirpputoreilla on mukava viettää aikaa, seurustella ja tehdä löytöjä. Kuluttajien on helppo ostaa kirpputoreilta varsinkin silloin, kun ei ole myyjää paikalla, koska tällöin ei synny niin sanotusti kasvoja tuotteille. (Pursiainen 2006.)

Kirpputoreilla näkee paljon erilaisista taustoista tulleita asiakkaita. Nuoret ovat myös yleisiä kirpputorien asiakkaita. Erityisesti opiskelijat ovat kautta aikojen tiedostaneet kierrätyksen tarpeen, mutta vuosi vuodelta varttuneempi väki on tullut mukaan (Aitio 2008). Kun katsotaan kirpputoreilla käyntiä talouden koon mukaan, yhden hengen talouksissa alle 30-vuotiaat ostavat useammin kirpputoreilta kuin keski-ikäiset asiakkaat. Myös yhden ja kahden hengen talouksissa nuoremmat myyvät useammin kuin vanhemmat. Isot taloudet pitävät kuitenkin kärkipaikkaa kirpputorien yleisimpinä asiakkaina, ja varsinkin lasten vaatteet vaihtavat rivakasti omistajaa. (Tilastokeskus 2007.)

Kirpputoreilla myyminen vaatii kuitenkin oman panostuksensa. Suurin osa kirpputoreista on itsepalvelukirpputoreja, joissa maksetaan vuokrahinta pöydästä. Myyntipöydän vuokraaminen maksaa asuinpaikan ja myymälän mukaan noin 20–40 euroa viikolta. Myyjä huolehtii itse tuotteiden hinnoittelusta ja esillepanosta ja myös siitä, että myytävät tuotteet ovat kelvollisia. Hyvän myynnin edellytykseksi on myös suotavaa käydä välillä järjestelemässä myyntipöytää. (Suomen kirpputorit 2012.)

2.1.2 Tekstiilejä keräävät organisaatiot

Tekstiilit voidaan kierrättää eri organisaatioiden kautta, joita Suomessa ovat muun muassa UFF, Pelastusarmeija, SPR ja Fida. Organisaatiot toimittavat tekstiilit apua tarvitseville, esimerkiksi UFF:n keräämät tekstiilit toimitetaan Afrikkaan ja Intiaan. Jotta tekstiilit sopivat organisaatioiden kautta kierrättämiseen, on niiden oltava käyttökelpoisia ja

hyväkuntoisia. (Nurmi 2011.) Organisaatiot eivät kuitenkaan kata koko Suomea. Esimerkiksi Pelastusarmeijan keräyspisteitä löytyy lähinnä suurimmista kaupungeista ja myös UFF:n yli 800 keräyslaatikkoa rajoittuvat vielä tällä hetkellä Vaasa–Tampere–Jyväskylä–Imatra-linjan eteläpuolelle. Vuonna 2011 UFF:n vaatekeräys tuotti 8,5 miljoonaa kiloa vaatetta, joka on 2,41 kg/asukas. (UFF 2012.)

Organisaatiot on helppo tapa päästä eroon omista vaatteista, mutta köyhien avustamisen näkökulmasta tilanne on erilainen. Suomessa toimivista organisaatiosta UFF myy osan lahjoitetuista vaatteista omissa myymälöissään, suuri osa myydään itään tukkutavarana ja vasta noin 40 prosenttia vaatteista annetaan afrikkalaisille yhteistyöjärjestöille. Afrikassakaan vaatteita ei jaeta ilmaiseksi, vaan ne myydään toreilla. Rahat, jotka saadaan myydyistä vaatteista, käytetään avustuskohteisiin. (Kuningaskuluttaja 2002.)

2.1.3 Kierrätyksen tulevaisuus

Tekstiilien kierrätyksen tulevaisuus näyttää valoisalta. Vuonna 2016 astuu voimaan uusi kaatopaikkadirektiivi, joka pyrkii kieltämään tekstiilien viemisen kaatopaikalle kokonaisuudessaan. (Saarinen 2011.) Euroopan unionin neuvoston laatima kaatopaikkadirektiivi 1999/31/EY säätää ohjeet jäsenvaltioille biohajoavien yhdyskuntajätteen jatkokäsittelystä. Direktiivi kohdistuu vain osaan tekstiilejä, koska vain luonnonkuitupohjaiset tekstiilit kuuluvat biohajoaviin yhdyskuntajätteisiin. Direktiivin strategia määrää, että:

- a) viimeistään viiden vuoden kuluttua 18 artiklan 1 kohdassa säädetyistä päivästä kaatopaikoille sijoitettavan biohajoavan yhdyskuntajätteen määrää on vähennettävä 75 prosenttiin vuonna 1995 tai viimeisimpänä sitä edeltävänä vuonna, jonka osalta on käytettävissä standardoituja Eurostat-tietoja, tuotetun biohajoavan yhdyskuntajätteen kokonaismäärästä (massan mukaan),
- b) viimeistään kahdeksan vuoden kuluttua 18 artiklan 1 kohdassa säädetyistä päivästä kaatopaikoille sijoitettavan biohajoavan yhdyskuntajätteen määrää on vähennettävä 50 prosenttiin vuonna 1995 tai viimeisimpänä sitä edeltävänä vuonna, jonka osalta on käytettävissä standardoituja Eurostat-tietoja, tuotetun biohajoavan yhdyskuntajätteen kokonaismäärästä (massan mukaan),

c) viimeistään 15 vuoden kuluttua 18 artiklan 1 kohdassa säädetyistä päivästä kaatopaikoille sijoitettavan biohajoavan yhdyskuntajätteen määrää on vähennettävä 35 prosenttiin vuonna 1995 tai sitä edeltävänä viimeisimpänä vuonna, jonka osalta on käytettävissä standardoituja Eurostat-tietoja, tuotetun biohajoavan yhdyskuntajätteen kokonaismäärästä (massan mukaan). (Euroopan yhteisöjen virallinen lehti 1999.)

Jättemäärien kehitystä on ennustettu asiantuntijoiden taholta. SUSWASTE-hankkeen esiselvityksessä käy ilmi Suomen yhdyskuntajätteen kehitys vuoteen 2030 asti. Valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan pohjautuvien ennusteiden mukaan vuonna 2030 tekstiilijättemäärä tulee vähenemään 3,5 prosenttia verrattuna vuoteen 2007. Asiantuntijoiden ennusteiden mukaan jätelajin määrä kasvaa noin neljänneksellä vuoteen 2030 mennessä. (Moolis, Ollikainen & Teerioja 2009.)

2.2 Tekstiilien kierrätys kuluttajien näkökulmasta

Kuluttajien keskuudessa puhutaan yleisesti kierrätyksestä eikä sitä erotella uudelleenkäyttöön ja uusiokäyttöön (Eko-Ope). Kuluttajien näkökulmasta kierrättäminen on tuotteiden uudelleenkäyttöä sellaisenaan, tuotteiden käyttöä korjattuna tai materiaalin käyttöä sellaisenaan uuteen tarkoitukseen (Suojanen 1997, 9).

Suomessa kierrättäminen alkoi sodan jälkeisenä pula-aikana, jolloin oli pulaa materiaaleista. Vanhoja vaatteita leikattiin räsymatonkuteiksi, mutta nykyään sellainenkin käsityöperinne on häviämässä. Samoin myös siivousliinat olivat usein vanhoja käytettyjä tekstiilejä. Jos vaatteet olivat kuluneet, ne purettiin ja kulunut puoli käännettiin ulospäin. Vanhemmilla sukupolvilla olikin omaksuttu tapa, että mitään ei saanut heittää käyttämättä hukkaan. (Lukkarinen 2008, 62–63.)

Ympäristöaktiivisuuden myötä mielenkiinto kierrätykseen on lisääntynyt. Kuluttajien itsekkyyden tilalle on tullut ajatus yhteisöllisyydestä ja yhteiskuntavastuun arvostus. (Aitio 2008.) Vaikka kuluttajien sitoutuminen vaatteisiin ei enää ole tunnepitoista, on vaatteeseen liittyvästä henkilökohtaisesta merkityksestä päästävä eroon, ennen kuin vaateen voi luovuttaa kierrätykseen. Vaatteesta luopumisen syyt voidaan jakaa kahteen kategoriaan, sosiaaliseen ja tekniseen vanhenemiseen. Yleisin syy vaatteesta luopumiseen on

sosiaalinen vanheneminen, joka synnyttää kuluttajilla mielikuvan, että kyseinen vaate on vanhan näköinen. Teknistä vanhenemista on vaatteella, jonka esimerkiksi väri on muuttunut tai joka ei enää mahdu kuluttajan päälle. (Aalto 1998, 13.)

3 HYÖTYKÄYTTÖ

Käytetty tuote tai materiaali voidaan hyödyntää sellaisenaan, korjattuna, osina, uusioraaka-aineena tai energiana. Tällöin puhutaan tuotteen hyötykäytöstä. (Suojanen 1997, 9.) Uudelleenkäyttö on yleisin hyötykäytön osa-alue. Tuote vaihtaa usein omistajaa perheenjäseneltä toiselle tai kirpputorien kautta. Kuosittelemalla vanhasta tuotteesta saadaan omanlainen, farkuista saadaan lahkeet leikkaamalla shortsit. Vanhoista ja ylimääräisistä kankaanpalasista ommellaan tilkkutäkkejä. Vanhasta paidasta on jopa siivousvälineeksi. (Räsänen 2011.)

Tekstiilit voidaan kierrättää prosessoimalla uudeksi raaka-aineeksi. Prosessit tapahtuvat mekaanisesti, kemiallisesti tai sulattamalla. Mekaanisessa kierrätyksessä repimäkoneet repivät tekstiilit uudelleen kuiduksi. Kuidusta voidaan tarpeen mukaan joko kehretä uutta lankaa tai valmistaa kuitukankaita. Muovituotteiden raaka-aineet ovat tekstiilien sulatettua kuituaineista. Sulatusmenetelmä sopii vain synteettisille kuiduille, koska niiden lähtöaine on sama kuin muoveissa. Kemiallinen kierrätys palauttaa tekstiilit alkuperäisiksi lähtöaineiksi. Kemiallinen kierrätys on uusiokäytöstä kallein vaihtoehto, ja soveltuu vain synteettisille kuiduille. (Talvenmaa 1998.)

Osa tekstiilien hyötykäytöstä tapahtuu energiatuotannossa. Tekstiilit poltetaan ja muutetaan lämpöenergiaksi. Tekstiilien polttokaan ei silti ole riskitöntä, koska tekstiilien viimeistelyyn on saatettu käyttää useita kemikaaleja, joiden haitasta ympäristölle ei ole selvyyttä. (Nurmi 2011.)

3.1 Uudelleenkäytön haasteet

Hyvälaatuisten käytettyjen tekstiilituotteiden löytäminen on toisinaan vaikeaa. Ompeluun soveltuva materiaali voi olla reikäinen, jolloin tekstiilituotteesta käytetään vain ehjät osat. Silloin kuin materiaali on likainen ja ohueksi haperoitunut, ei se enää kelpaa käytettäväksi. Kirpputoreilta löytää huonolaatuisia tuotteita, jotka ovat nukkaisia ja alkuperäisestä muodosta venyneitä. Huono laatu on nykyään hyvin tavanomaista, koska ilmassa on sellainen aate, ettei vaateen ole tarkoituskaan kestää kuin yhden sesongin ajan. (Nurmi

2011.) Halvoilla kuiduilla on markkinoilla johtoasema, ja niiden kulutus lisääntyy heikentäen samalla kierrätettyjen tuotteiden olemassaoloa. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa kierrätysmateriaalin saatavuus on ohittanut niistä tehtyjen tuotteiden kysynnän. (Fletcher 2008, 101.)

Aina huonosta materiaalista valmistettu tuote ei ole kierrätyskelvoton, vaan myös huollon puute voi aiheuttaa sen. Tekstiilituotteet tarvitsevat oikeanlaista ja riittävän väliajoin tapahtuvaa pesua ja huoltoa, jolla lisätään tekstiilin käyttöikää. Tekstiilissä kauan ollut lika aiheuttaa huonon ulkonäön lisäksi kulumista. Toisaalta samalla on kuitenkin vältettävä liikapesua. (Talvenmaa 1998, 58.)

Tekstiilejä pestäessä on noudatettava oikeaoppisesti tuotteen hoito-ohjemerkkejä. Pesun jälkeen tekstiilien on annettava kuivua ilmastavasti, tai joissain tapauksissa voidaan käyttää koneellista kuivausta. Tekstiilien silittämisestä ei tarvita, mikäli ne ovat kuivuessaan oienneet. Silitettyt tekstiilit kuitenkin näyttävät hyvältä, sekä niistä ei lähde niin paljon pölyä. (Marttaliitto 2012.) Jotta tekstiilituotteet säilyvät hyvälaatuisina käytössä, on niiden annettava välillä levätä esimerkiksi ripustamalla roikkumaan tai tuulettamalla (Suojanen 1997, 50).

3.2 Kierrätysvaatteista massatuotannoksi

Vaatteiden korjaaminen uudelleenkäyttöön on mahdollista tällä hetkellä vain ompelimoissa. Suomalainen vaatetusyritys Nanso kuitenkin haaveilee, että jopa heidän tehtaassaan tulevaisuudessa esimerkiksi kahdesta t-paidasta voisi tehdä uuden mekon. Uudelleen värjäimisestä ja painamisesta siinä missä leikkaamisestakin voisi suunnitella teollisen prosessin. Materiaalin hankinta vain olisi ongelma, mutta Nanson markkinointijohtajan mielestä myymälöiden kautta voisi kerätä tekstiilituotteita uuteen massatuotantoon. (Väisänen 2012a.) Suurin syy siihen, ettei sarjatuotanto ole mahdollista, on tasalaatuisen materiaalin puuttuminen. Materiaaliksi sopivia tuotteita löytää yleensä yksittäiskappalein. (Väisänen 2012b.)

3.3 Uudelleenkäyttö suomalaisissa yrityksissä

Suomessa on muutamia kierrättäviä yrityksiä, joka valmistavat tuotteensa vanhoista vaatteista. Kiertääkö Design on turkulainen osuuskunta, johon kuuluu seitsemän eri suunnittelijaa. Yksi vaatemerkeistä on Melkei, joka suunnittelee ja valmistaa vaatteita sekä asusteita kierrätysmateriaaleista. Käytettävät materiaalit Melkein suunnittelijat ostavat kirpputoreilta tai kierrätyskeskuksista tai saavat lahjoituksina. Vain lisätarvikkeet saattavat olla uusia hyvän laadun takaamiseksi. Melkei ottaa huomioon asiakkaat ja heidän toiveensa sekä pyrkii saamaan veikeillä vaatteilla kanssaihmiset hyvälle mielelle. Yksi Melkein tuotteista on polvihousut (KUVIO 1), jotka valmistetaan miesten kauluspaidoista. (Melkei 2008.)

KUVIO 1. Shirtsit (Melkei 2008)

Plan B on uniikkien käsitöiden mallisto, joka syntyy kierrätyskeskuksen tuotteista (KUVIO 2). Plan B:n tuotteiden ideat syntyvät itse materiaalista. Idea lähtee joko yksittäisestä esineestä tai materiaalista, jota löytyy varastosta paljon ja jota olisi hyvä saada takaisin ihmisten käyttöön. Plan B on Kierrätyskeskus Oy:n mallisto. Plan B:n mallistoa löytyy kierrätyskeskuksista pääkaupunkiseudulla. (Plan B 2010.)

KUVIO 2. Plan B (Kokko 2010)

4 MIESTEN KAULUSPAIDAT

Miesten kauluspaidoilla on pitkä historia. Alkujaan miesten paita on ollut aluspaita, jossa vain kaulus näkyy päällysvaatteiden alta. Vielä nykyisinkään ei pidetä aina soveliaana, että varsinkaan arvohenkilö esiintyy pelkästään kauluspaidassa. Ensimmäinen edistysaskel kauluspaitojen synnyssä tapahtui Englannissa vuonna 1871, kun Brown, Davis & Co patentoi ensimmäisen edestä alas asti napitetun paidan. (Roetzel 2009, 50.)

Paitojen kuviointi herätti epäilystä ihmisten keskuudessa. Kuviointia pidettiin tapana peitellä likatahroja. Raidalliset paidat tulivat muotiin 1800-luvun loppupuolella. Valkoinen paita oli ylhäisyyden merkki. Vain varakkailta oli mahdollisuus pesettää valkoinen paita usein sekä myös omistaa useampi paita vaihdettavaksi tarpeen tullen. Samalla myös varakkaiden ei tarvinnut pelätä, että paita sotkeentuisi työnteossa. Näiden kahden paidan kompromissiksi syntyi kuviollisia ja värikkäitä paitoja, joissa oli valkoinen kaulus ja valkoiset kalvosimet. (Roetzel 2009, 50.)

Miesten paita on pysynyt nykymuodossaan toisesta maailmansodasta lähtien. Puvun liiveistä luopuminen ajoittui 1960-luvulle uudistaen paitoihin rintataskun, joka vielä nykyäänkin herättää miesten keskuudessa ongelman siitä, mitä sinne tulisi laittaa. (Roetzel 2009, 50.)

4.1 Kauluspaidat etiketin mukaan

Kauluspaidat on mielletty bisnespaidoiksi. Kauluspaita tuo mielikuvan virallisesta ja huolitellusta pukeutumisesta. Miesten virallinen bisnespaita on valkoinen kauluspaita, mutta myös vaaleansininen on klassinen väri. Perinteisesti paita on yksivärinen, mutta kapearaidallisetkin ovat sallittuja bisnespukeutumisessa. Kuviollisten paitojen käyttö on harvinaista, koska niiden kanssa on hyvin vaikea yhdistellä toisia vaatekappaleita. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 53–54.)

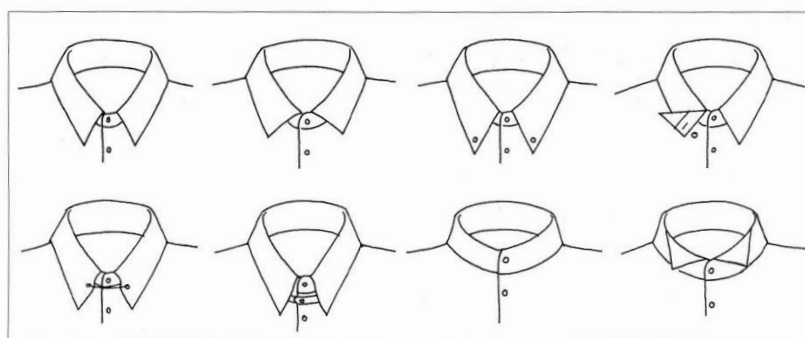
Miesten paitojen yleisimmät kaulusmallit ovat taitekaulus, haikaulus ja nappikaulus (KUVIO 3). Korkealaatuisissa paidoissa kaulukset ovat kovitettuja. Ryhdikkyyttä saadaan

myös aikaan muovituilla, jotka estävät, etteivät kauluksen kärjet nouse pystyyn. Nappikauluksia käytetään erityisesti vapaa-ajanpaidoissa, koska ne ovat rennompia muihin kauluksiin verrattuna. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 54.)

Bisnespukeutumisessa paidan hihojen on oltava sopivan mittaiset, niiden tulisi näkyä muutaman sentin verran takin alta. Vuodenajasta riippumatta on suotavaa käyttää pitkähiihaista kauluspaitaa takin alla, koska lyhyet hihat saavat aikaan helposti alastoman vaikutelman. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 54.)

Kauluspaitoja kirjaillaan yksilöllisiksi. Mikäli paidat teetetään suoraan itselle, on tavallista kirjailuttaa omat nimikirjaimet esimerkiksi hihaan tai taskuun. Halvemmissa kauluspaidoissa on usein kirjailtuna logoja mainostamassa tuotetta, mutta tällaisia paitoja tulisikin käyttää vain vapaa-aikana. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 54.)

Kauluspaitojen materiaalina käytetään puuvillaa tai puuvillasekoitetta näiden miellyttävyyden takia. Toisaalta puhdas puuvilla rypistyy helposti, joten käyttöominaisuuksien parantamiseksi suositetaan myös puuvillasekoitekankaita. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 54.)

Paidan kaulusmalleja. Taitekaulus, haikaulus, nappikaulus, piilonappikaulus, neulakaulus, tabkaulus, pystykaulus, siipikaulus

KUVIO 3. Kaulusmallit (Särkikoski-Pursiainen 2001,55)

4.2 Ruutupaitojen juuret

Ruudullisia kauluspaitoja ovat käyttäneet vuosikausia työläiset, kuten metsurit, maanviljelijät ja rautatietyöläiset. Myös erilaiset alakulttuurit ovat pitäneet ruutupaitoja suosiossa. Näitä ovat esimerkiksi 90-luvun grunge ja skeittarit. Ensimmäiset ruutukankaat tehtiin Skotlannissa. Skotlantilainen ruutukangas on virallisesti tartaanikangas, josta valmistetaan virallisia kilttejä. Sen myötä on syntynyt useita erilaisia ruudullisia variaatioita. Yksi variaatio on vuonna 1850 Woolrich'n kaksisävyinen Buffalo Check-kuvio, joka on vieläkin suosittu ruutupaidan kuvio. (Ferris 2010.)

Ruutupaitojen suosio sai potkua median kautta. Amerikassa vuonna 1979 alkanut tv-sarja *The Dukes of Hazzard* sai naisetkin pitämään ruutupaitoja. Ruutukuvion suosio nähtiin myös vuoden 2010 olympialaisissa, kun yhdysvaltalainen lumilautavalmistaja Burton suunnitteli USA:n lumilautailujoukkueelle ruudullisen kilpa-asun. (Ferris 2010.) Yleiskuva ruutukuviolle on positiivinen. Ruudulliset vaatteet ovat demografisia, sopivat jokaiseen tyyliin. Toisin sanoen ruudullisia vaatteita löytää niin kirpputoreilta kuin myös huippusuunnittelijoiden mallistoista. (Davis 2010.)

4.3 Ruutupaitojen symboliikka Suomessa

Ruutupaidat ovat viikonloppupaitoja ja maalaiselämän symboli (KUVIO 4). Paitojen arvojärjestyksessä isoruutuista ja voimakkaan väristä paitaa pidetään heti farkkupaidan jälkeen vähiten arvokkaana. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 55.)

KUVIO 4. Työmiehiä elokuvasta *On lautalla* pienoinen kahvila (Waltari 2001)

Suomessa ruutupaidan imago on hyvin negatiivinen. Ruutupaitaa kutsutaankin Suomessa ivallisesti metsuripaidaksi. Nimitys johtuu paidan historiasta, siitä kun metsämiehet käyttivät työssään punaisia flanellisia ruutupaitoja. Stereotypiaa edesauttoi William Laughead, joka vuonna 1914 elollisti tarinan metsurisankari Paul Bunyanista. Paul Bunyan on tullut tunnetuksi sen jälkeen muun muassa sarjakuvissa ja teemapuistoissa. (Ferris 2010). Jopa italialaisen Dolce & Gabbana -merkkistä kallista ruutupaitaa nimettiin Suomessa pilkallisesti metsuripaidaksi sekä piknikviltiksi. (KUVIO 5) (Helsingin Sanomat 2009.)

KUVIO 5. Jari Sillanpään pilkattu ruutupaita (Helsingin Sanomat 2009)

5 SUUNNITTELUPROSESSI

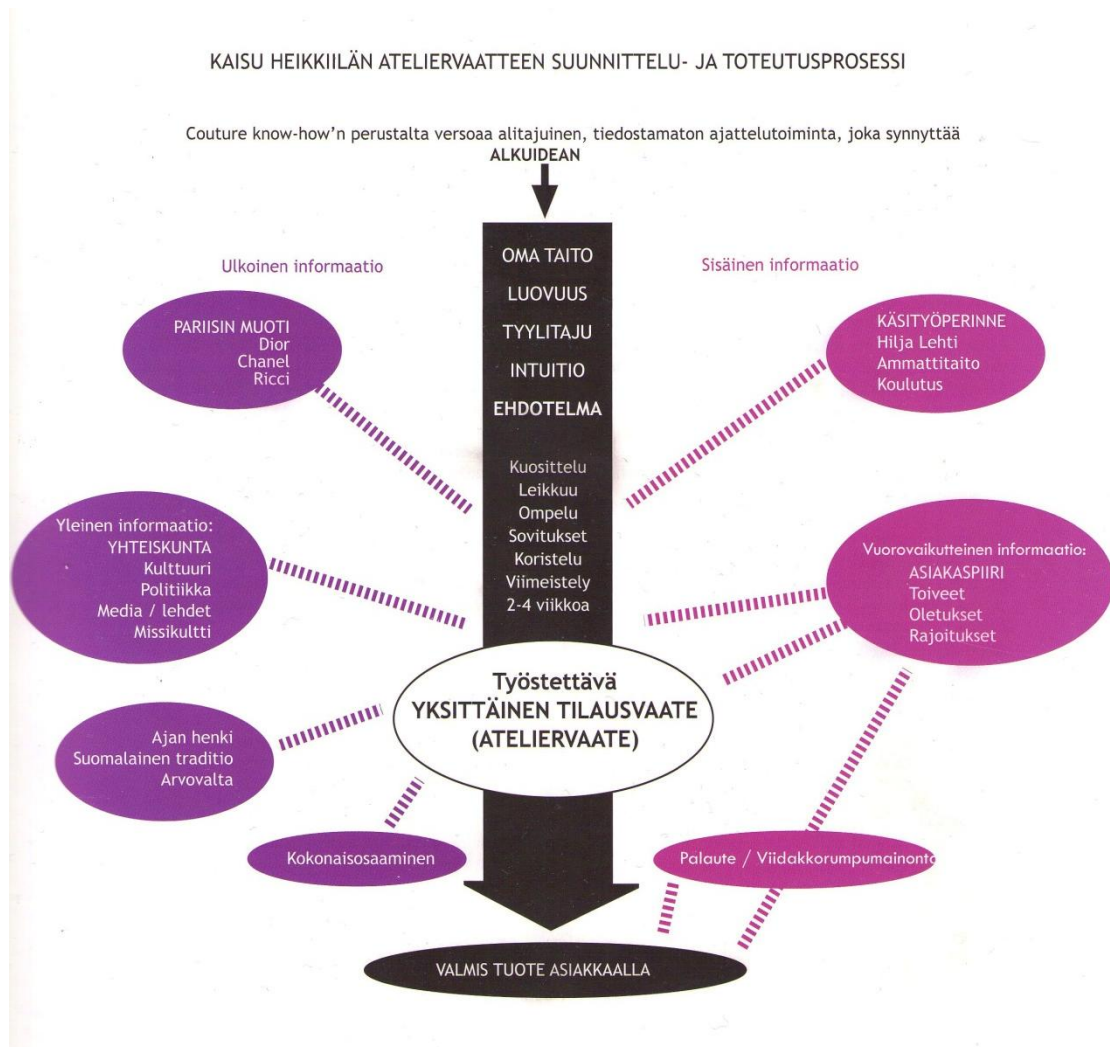
Jokaisen tuotteen valmistus koostuu neljästä eri osasta: tarpeen tunnistamisesta, toteuttamispäätöksestä, suunnittelusta ja itse valmistuksesta. Suunnittelulla saadaan aikaan ohjeet tuotteen varsinaista valmistusta varten. Hyvin suunnitellulla tuotteella pyritään minimoimaan epäonnistumisen riskit ja takaamaan hyvä laatu. (Häti-Korkeila & Kähönen 1985, 72-73.)

5.1 Ateliervaatteen suunnitteluprosessi

Suunnitteluprosessia kuvaavat vaiheet, jotka suunnittelija käy läpi, ennen kuin tuote on valmis. Kaisu Heikkilän ateliervaatteen suunnittelu- ja toteutusprosessi (KUVIO 6), on yksi hyvä malli, jonka mukaan suunnittelu etenee. Ateliervaatteen suunnitteluprosessi on periaatteena samanlainen kuin minkä tahansa muun käsityötuotteen suunnitteluprosessi. Heikkilän mallissa korostuu varsinaisen toiminnan lomassa toteutuva pohdinta. (Heikkilä-Rastas 2003, 112–118.)

Suunnitteluprosessi alkaa alkuideasta, joka syntyy lähes tiedostamattomasti. Sen jälkeen alkuideaan lisätään omaa luovuutta. Yleisten teorioitten mukaan luovuuden kriteereinä pidetään muun muassa kekseliäisyyttä, mielikuvituksen rikkautta ja omaperäisyyttä. Kun alkuideaa on mietitty ja kehitelty tarpeeksi, on ryhdyttävä lisäämään sisäistä ja ulkoista informaatiota. Sisäistä informaatiota ei tarvitse hakea samalla tavalla kuin ulkoista. Sisäinen informaatio on saatettu oppia vuosien kuluessa. Suunnittelijan sisäiseen informaatioon on usein syntynyt tietty mielikuva tuotteen valmistamiseen tarvittavista työskentelytavoista ja -tekniikoista. Suunnitelmaan vaikuttava ulkoinen informaatio on tämänhetkinen muoti ja ajan henki. Ajan henki voi näkyä kustannuksissa ja materiaaleissa tai vaikkapa kekseliäisyyden korostuksena. (Heikkilä-Rastas 2003, 112–118.)

Kun alkuidea on luonnosvaiheessa, laaditaan Heikkilän suunnitelman mukaan ehdotelma eli luonnos. Tämä on ensimmäinen vaihe, jossa voidaan pitää palaveri asiakkaan kanssa ja neuvotella konseptista. Hyväksytyyn luonnoksen jälkeen aloitetaan varsinainen työstäminen. (Heikkilä-Rastas 2003, 112–118.)

KUVIO 6. Suunnitteluprosessi (Heikkilä-Rastas 2003, 114)

5.2 Malliston suunnittelu

Suunnittelijan on alkujaan tiedettävä kohderyhmä, jolle mallisto suunnitellaan. Kohderyhmäksi ei riitä pelkkä sukupuoli ja ikä, vaan on syytä osata kohdentaa tuote yksilöllisemmäksi. On ajateltava kohderyhmän elämäntapaa, koska malliston osat on sovittava kuluttajan elämäntyyliin. Kuka on sinun asiakkaasi, on yksi ensimmäisistä kysymyksistä, joita suunnittelijalta kysytään. Hyvällä suunnittelijalla on oma sanoma siitä, mitä hän haluaa mallistollaan viestittää. Viesti tekee mallistosta omanlaisen ja houkuttelevan. Onnistunut viestintä pitää sen tietyn mielikuvan malliston jokaisessa osassa. (Gehlhar 2008, 59–60.)

Malliston tyyli syntyy, kun järjestetään väri, materiaali ja kuosi, siluetti sekä muoto oikeanlaiseen järjestykseen. Nämä tulee järjestää suunnittelijan oman periaatteen ja sanoman mukaan. Oikein suunniteltu vaate tai asukokonaisuus täydentää käyttäjänsä persoonallisuutta ja antaa itsevarmuutta. (Nuutinen 2004, 105-107).

Malliston tavoite on saada aikaan vahvoista palasista koostettu ryhmä. Jokaisen malliston osan tulee olla osa tasapainoista kokonaisuutta. Ei riitä, että suunnittelee muutamia hyviä tuotteita ilman yhtenäistä piirrettä. Mallisto on osattava rajata, vaikka ideoita ja suunnitelmia olisikin valtavasti. Aloittelevien suunnittelijoiden on hyvä aloittaa pienellä mallistolla. Erityisesti ilman huolellista rajausta mallisto saattaa näyttää sekavalta. (Gehlhar 2008, 64.)

Malliston suunnitteluprosessi etenee lähes samalla lailla kuin ateliervaatteen suunnitteluprosessikin. Ideoinnin ja luonnoksien jälkeen pidetään mallistopalaveri, jossa päätetään, miltä mallisto tulee näyttämään. Sen jälkeen valmistetaan kaavat ja prototyypit. Prototyypit tarkastetaan huolellisesti, eli selvitetään vastaavatko ne suunnitelmia sekä ovatko ne toimivia ja valmistettavia niin ajan kuin myös materiaalin kannalta. Mikäli prototyypeissä havaitaan parannettavaa, muutokset korjataan. Hyväksytyistä prototyypeistä valmistetaan nollasarja eli malliston tuote kolmessa eri koossa. Prototyypeistä valmistettu mallisto esitetään uudelleen mallistopalaverissa, jossa mallisto saa joko hyväksynnän tai hylkäyksen. Malliston kappaleista tehdään tarkat työvaiheluettelot, jotta jokainen kappale valmistuu yhtenäisesti sarjatuotantona. Prototyypeistä valmistettua nollasarjaa käytetään myös apuna, kun varsinainen tuotanto alkaa. (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer & Ring 2007, 212.)

6 SULO-MALLISTO

Valmistin malliston siksi, koska arvostan kierrättämistä. Kiertelen itse usein kirpputoreilla ja näen paljon vaatteita, jotka vain odottavat surkeana, että joku ne ostaisi. Minä haluan antaa käytetyille vaatteille uuden mahdollisuuden. Siitä ideasta syntyi Sulo-mallisto, jonka jokainen kappale toteuttaa ideaa saada yhdestä miehen kauluspaidasta käyttökelpoinen mekko.

6.1 Kohderyhmä

Kierrättäjät ovat yleensä nuoria aikuisia, joten mallisto on kohdistettu heidän arvoihin. Kohderyhmään kuuluvat erityisesti rennon tyylikkääts nuoret naiset. He arvostavat omaa tyyliään ja ekologisuus on iso osa heidän elämäntapaansa. He ovat henkisesti vahvoja naisia, uskaltavat olla rohkeita ja määrätietoisia. Kohderyhmän naiset mielellään ehostavat ja näyttävät kauniilta korostaen omia parhaita ominaisuuksiaan.

N-2001-mittataulukon naisten vaatetuskoos jaetaan kahteen ikäryhmään, kuuteen eri pituusluokkaan sekä vielä kuuteen eri vartalotyyppiin. Näiden arvojen mukaan yleisin naisten vartalotyyppi on B eli normaali lantio ja pituusryhmä 164 cm. Taulukossa 1 on ote N-2001-mittataulukon yleisimmän kokotyypin mitoista kokonumeroissa 34–40. (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001.)

TAULUKKO 1. Naisten koos (Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001)

Koko	34	36	38	40
Rinnanympärys cm	80	84	88	92
Vyötärön ympärys cm	60	64	68	72
Lantionympärys cm	84	88	92	96

Mallistossa materiaalina käytettävissä miesten paidoissa oli käytetty kirjainkokoja. Kirjainkokoja käytetään väljissä ja urheilullisissa vaatteissa. Kirjainkokojen väliset erot saattavat olla huomattavasti suurempia kuin erot kokonumeroissa. (Mestariomyyjäkoulutus

81, 2010.) Taulukossa 2 on ote Finatexin kokoamasta miesten kirjainkokotaulukosta. Kirjainkokotaulukot ovat enimmäkseen suuntaa antavia, koska ne voivat vaihdella eri valmistajittain. (Finatex.)

TAULUKKO 2. Miesten koot (Finatex)

Kirjainkoko	L	XL	XXL	3XL
Rinnanympäryys cm	102–110	110–118	118–129	129–141

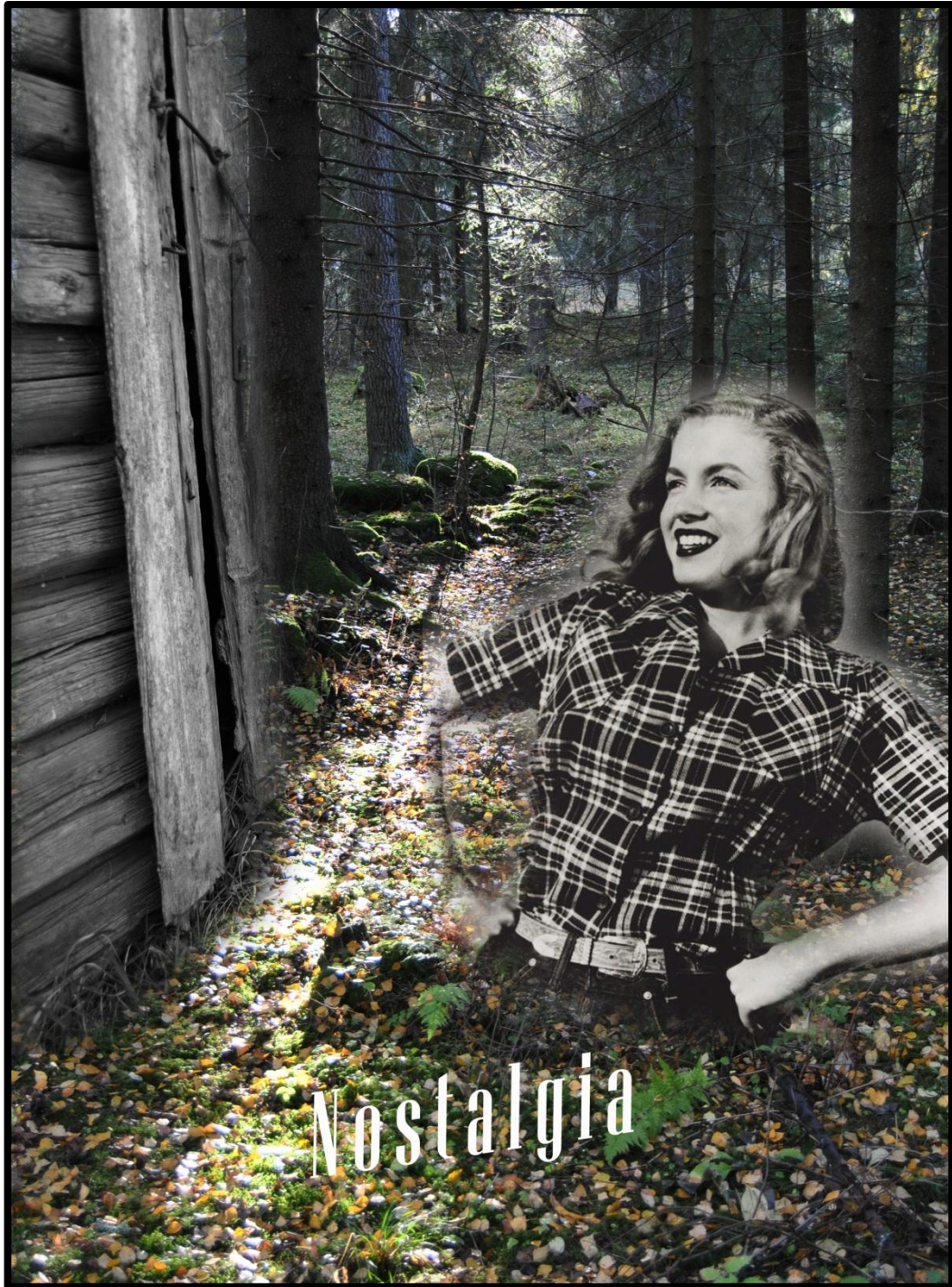
Malliston kohderyhmän kokojakaumaksi valikoitui 34–38 materiaalin rajallisuuden vuoksi. Miesten paitojen pituus vaihteli 80–85 cm:n välillä, eikä näin ollen riittänyt koon 40 mekkoon, vaan mekosta olisi tullut epäsopivan lyhyt. Myös koon 40 rinnanympäryys oli liian leveä. Ei myöskään ollut mahdollista käyttää mekon valmistuksessa kahta kauluspaitaa, koska samanlaisia harvoin löytää useampaa kappaletta.

6.2 Ideointi

Ideointi alkoi materiaalin löytymisestä ja sen luomista mahdollisuuksista. Oman käsityötaidon ja luovuuden yhdistymisestä muotoutui toteutuskelpoinen ehdotelma mallistosta. Vuosien aikana itseoppimani käsityötaitoni on kannustanut minua suunnittelemaan vaatteita ilman kaavoja. Ulkoinen informaatio loi mallistolle tarkoituksen saada kierrätyksen arvostusta korkeammalle. Mallisto pyrkii tuomaan esiin aatetta, jonka mukaan on rohkeaa pukeutua vanhaan kirpputoreilta löydettyyn materiaaliin. Samaan aikaan jokainen malliston kappale tuo esiin vahvuutta pukeutua materiaaleihin, jotka on alun perin suunniteltu miehille. Jokainen malliston osa on uniikki kappale, joka erottaa ihmiset massatuotannon valtaamasta katukuvasta. Malliston kappaleista ei ollut tarkoitus luoda täydellisestä kaavamaista pukua, vaan yksilöllinen mekko.

Idea malliston nimestä syntyi samalla, kun mekkoja valmistettiin. Nimi kuvastaa kohderyhmän naisten hempeää viehkeyttä ja sisäistä suloisuutta. Sulo on myös suomalaisten miesten nimi, joka taas kuvastaa materiaalin alkuperäistä olemusta, vanhaa ruutupaitaa. (Suomisanakirja 2012.)

Materiaalin hyväksynnän jälkeen luotiin ideataulu (KUVIO 7), josta käy ilmi malliston kohderyhmä ja värimaailma. Värimaailma koostuu suomalaisen metsämaiseman väreistä. Materiaalien värit ovat erisävyiset ruskeat, harmaat ja vihreät. Mekkojen muotolinjojen suunnittelu tehtiin aluksi suoraan mallinuken päälle, jotta voitiin hahmottaa, minkälaiset ulottuvuudet oli mahdollista toteuttaa rajallisen materiaalin myötä. Sen jälkeen malliston kappaleiden vaihtoehtoista piirrettiin erilaisia luonnoksia. Toteutettavia luonnoksia syntyi neljä kappaletta (KUVIO 8). Piirretyt luonnokset ovat hyvä pohja varsinaiselle ompelulle, koska luonnokset ovat graafisia kuvauksia ja niistä on helppo tutkia, mitä ideaksi oli suunniteltu (Kettunen 2000, 92).

KUVIO 7. Ideataulu

KUVIO 8. Luonnokset

6.3 Materiaalit

Malliston materiaalina käytettiin miesten vanhoja käytettyjä kauluspaitoja. Kauluspaidat ostettiin kirpputoreilta. Lopullinen skaala materiaalia syntyi ajan kanssa, koska käytettyjä vaatteita on saatavilla rajallinen määrä. Kauluspaidat olivat värimaailmaan sopivia, ja ne oli valmistettu ruudullisista puuvilla- tai puuvilla-polyesterisekoitekankaasta. (KUVIO 9) Paitojen koot olivat XL tai XXL. Lisäksi jokaiseen mekkoon ostettiin uusi piilovetoketju.

Ongelmana oli löytää hyvälaatuista materiaalia, jonka koko olisi riittävän suuri. Yleisin koko kirpputoreilla oli koko M, josta ei riitä materiaalia aikuisen naisen mekkoon. Myös malliston värimaailmaan sopivat ruutupaidat olivat harvassa. Hinnalla oli myös merkitystä, sillä materiaalin hintahan ei saa olla liian kallis. Kauluspaidat ostettiin Kokkolan kirpputoreilta ja vetoketjut ja langat Kokkolan HH-kankaasta.

KUVIO 9. Kauluspaidat

6.4 Toteutus

Kauluspaidat pestiin ja silitettiin ennen valmistusta. Paidoille tehtiin tarkka laaduntarkastus, jossa käytiin läpi kankaan kunto. Kankaan tuli olla ehyt, ja siinä ei saanut olla nukkaa.

Tuotteiden valmistuksessa ei käytetty kaavoja, vaan ne muotoiltiin suoraan nuken päälle. Näin mahdollistetaan yksilöllinen ja epäsymmetrinen toteutus. Mallinukun kooksi valittiin 38, joka materiaalin rajallisuuden vuoksi oli suurin mahdollinen toteutettava koko. Muotoilun periaatteena oli käyttää mahdollisimman paljon paidan omia saumoja ja minimoida leikkuujäte. Muotoilussa panostettiin erikoisiin yksityiskohtiin (KUVIO 10). Suurin osa yksityiskohdista valmistettiin tikkaamalla tai käyttämällä paitojen omia tikkauksia.

Viimeistelyssä leikattiin turhat langanpätkät ja vaate silitettiin paidan omaa hoito-ohjetta noudattaen. Valmiit mekot kuvattiin vanhanaikaisessa miljöössä. Jokaiselle mekolle keksittiin oma tuotenimi. (LIITE 1–4.)

KUVIO 10. Mekkojen yksityiskohtia

6.5 Sulo-malliston tulevaisuudennäkymät

Kierrätysvaatteiden tulevaisuus näyttää mielestäni valoisalta etenkin uuden kaatopaikkadirektiivin myötä. Uskon vahvasti, että tulevaisuudessa kuluttajien kanta kierrätykseen tulee muuttumaan ja kierrätystä arvostetaan yhä enemmän. Sulo-mallisto kuitenkin jää vielä tällä hetkellä odottamaan kuluttajien kysyntää. Tulevaisuudessa tullaan vielä kuulemaan Sulosta ja sitä seuraavista mallistoista perustettavan yrityksen tiimoilta.

7 POHDINTA

Malliston suunnittelu on pitkä prosessi, jossa ei kannata etsiä oikotietä. Mitä enemmän aikaa suunnitteluun käyttää, sitä parempi lopputulos on saatavissa. Kun valmistuksessa ei käytetä kaavoja, luonnoksien arvo korostuu sitäkin enemmän. Ilman luonnoksia on käytännössä mahdotonta saavuttaa alkuperäistä ideaa. Muotoilu ja kaavojen puuttuminen tuo mallistoon omat vaikeudet yhtenäisen jatkotuotannon kannalta. On myös pohdittava kuinka yhtenäisiä malliston tuotteista on edes mahdollista saada. Siksi olisi syytä harkita täsmällisen työvaiheluettelon laatimista, jolloin malliston tuotanto olisi helpompi siirtää myös muille tekijöille, kuin itse suunnittelijalle.

Tekstiilien kierrätysongelma jatkuu edelleen. Uudelleenkäyttö on mahdollista, mutta hyvin pienellä osa-alueella. Haittana on materiaali ja sen puute. Tekstiilijätettä on paljon, mutta kun sen suhteuttaa siihen hyväkuntoisen materiaalin määrään, jota uudelleenkäyttö tarvitsee, ei se onnistu. Nykyajan vaatteiden materiaali on usein halpaa ja sen myötä huonosti kulutusta kestävä. Vanhoissa tekstiilituotteissa käytetty materiaali kestää kulutusta paremmin. Pelkkä materiaali ei takaa kuitenkin kestävyyttä, vaan sitä on myös osattava huoltaa. Toinen ongelma materiaalin löytämisessä on sen määrä. Vanhaa materiaalia ei löydy suuria määriä, jotta siitä saisi aikaan yhtäläisen malliston.

Kierrätysmallistoa toteuttavan yrityksen rahallinen kannattavuus jäi opinnäytetyön osalta selvittämättä. Mekkojen myyntihinta on pohdittava. Materiaalikustannukset ovat pienet, ja käsityötaito ei ole täydellistä, joten hinnaksi ei voi määrittää suurta summaa. Toiminnallinen kannattavuus voi olla hyvä, koska alueella on hyvinkin vähän kilpailua kierrätysvaatteista valmistamisessa. Toisaalta nykypäivänä suositaan hyvinkin paljon nettikaupoissa kuluttamista, joten paikallinen toiminta ei ole välttämätöntä, vaan tärkeämpää on logistiikan toimiminen. Kierrätystä markkinoitaessa, on osattava luoda uskottava ja kuluttajia lumoava tarina. Kierrätysvaatteita keräävät organisaatiotkin ovat saaneet kuluttajille mielikuvan köyhiä avustavista järjestöistä, vaikka asia saattaa olla toisenlainen vaatelahjoitusten lopullisessa päässä. Kierrätyskin on kuitenkin maanlaajuisesti suurta bisnestä.

Olen tyytyväinen valmistuneeseen mallistoon. Suunnitteluprosessi vastasi täydellisesti odotuksiani, niin ajallisesti kuin tuloksellisestikin. Esiteltyäni mallistoa tuttavilleni olen saanut positiivista palautetta. Opinnäytetyö oli kaiken kaikkiaan rohkaiseva kokemus tytölle, joka on jo pienestä pitäen haaveillut omasta mallistosta. Olen kehittynyt suunnittelijana ja oppinut hahmottamaan malliston suunnittelun tarpeet.

LÄHTEET

- Aalto, K. 1998. Vaatteiden käytön ja hoidon ympäristövaikutukset: tuoteinformaatio ja kuluttajien valintamahdollisuudet. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.
- Aitio, T. 2008. Itsekkyydestä vastuullisuuteen. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.digipaper.fi/vip/8141/index.php?pgnumb=16>. Luettu 1.8.2012.
- Davis, J. 2010. Populist Plaid Print 101: The History of Modern Flannel Shirts. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://sammydvintage.com/vintage-style/history-of-flannel-shirts/> Luettu 17.9.2012.
- Eberle, H., Hermeling, H., Hornberger, M., Kilgus, R., Menzer, D. & Ring, W. 2007. Ammattina vaate. 1.–4. painos. Helsinki: WSOY.
- Eko-Ope. Valtion ympäristöhallinto. Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=6151&lan=FI>. Luettu 1.8.2012.
- Euroopan yhteisöjen virallinen lehti. 1999. Neuvoston direktiivi 1999/31/EY. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:182:0001:0019:FI:PDF> Luettu 30.8.2012.
- Ferris, J. 2010. A Brief History of Plaid Shirts. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.blueridgeoutdoors.com/outdoor-gear-reviews/gear-guides/a-brief-history-of-plaid-shirts/> Luettu 17.9.2012.
- Finatex. Mittataulukot. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://finatex.fi/index.php?mid=7&pid=56>. Luettu 10.9.2012.
- Finlex. 2011. Jätelaki 646/2011. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110646> Luettu 30.8.2012.
- Finlex. 2012. Valtioneuvoston asetus jätteistä 179/2012. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120179> Luettu 30.8.2012.
- Fletcher, K. 2008. Sustainable fashion & textiles. London: Earthscan.
- Gehlhar, M. 2008. The Fashion Designer Survival Guide. New York: Kaplan.
- Heikkilä-Rastas, M. 2003. Muodin vai muodon vuoksi? Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.
- Häti-Korkeila, M., Kähönen, H. & Söderström, W. 1985. Tuotesuunnittelun perusteita. Helsinki: WSOY.
- Helsingin Sanomat 19.5.2009. Jari Sillanpää huutokauppaa ruudullisen viisupaitansa. Www-dokumentti. Saatavissa:

<http://www.hs.fi/viihde/artikkeli/Jari+Sillanp%C3%A4%C3%A4+huutokauppaa+ruudullisen+viisupaitansa/1135246076257>. Luettu 11.6.2012.

Kettunen, I. 2000. Muodon palapeli. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kokko, T. 2010. Kuva. Saatavissa: <http://www.plan-b.fi/kuvat/wear/2010hame01-www.jpg> Luettu 30.7.2012.

Kuningaskuluttaja. 2002. Lahjoitusvaatteet ovat Afrikassa bisnestä. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://kuningaskuluttaja.yle.fi/node/418> Luettu 10.10.2012.

Lukkarinen, L. 2008. Kierrätysmateriaalin käyttö nykytekstiilitaiteessa. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu

Marttaliitto. 2012. Pese oikein – ohjeita pyykinpesuun. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.martat.fi/neuvot_arkeen/pyykki/pese_oikein/ Luettu 1.8.2012

Mestari-myjäkoulutus 2010 – Pukeutuminen. Espoo: K-instituutti.

Moolis, K., Ollikainen, M. & Teerioja, N. 2009. Ennuste yhdyskuntajätteen kehityksestä vuoteen 2030. SUSWASTE-hankkeen esiselvitys, Helsingin yliopisto. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://www.helsinki.fi/taloustiede/Abs/DP41.pdf>. Luettu 13.8.2012.

Naisten vaatetuksen mittataulukko N-2001. 15–64-vuotiaat. Tekstiili- ja vaatetusteollisuus ry. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://www.finatex.fi/media/N-2001.pdf>. Luettu 10.9.2012.

Nurmi, A. 2011. 75% tekstiilijätteestä kaatopaikalle. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.vihreatvaatteet.com/75-tekstiilijatteesta-kaatopaikalle/> Luettu 1.8.2012.

Nuutinen, A. 2004. Edelläkävijät. Helsinki: Taideteollinen korkeakoulu.

Melkei. 2008. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.melkei.net/>. Luettu 30.7.2012.

Plan B. 2010. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.plan-b.fi/index.php>. Luettu 30.7.2012.

Pursiainen, P. 2006. ”Kirpputorit eivät lopu ennen kuin tavara loppuu eikä se lopu koskaan” Tarinoita kirpputorin merkityksistä elämäntapain ja yhteyksistä ekologiseen elämäntapaan. Tampereen yliopiston yhdyskuntatieteiden laitos, ympäristöpolitiikan pro gradu -tutkielma. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu00875.pdf> Luettu 6.8.2012.

Roetzel, B. 2009. Täydellinen herrasmies: Klassisen miestenmuodin käsikirja. Saksa: H. F. Ullmann

Räsänen, J. 2011. Tekstiilijätteen katoamistemppu. Kuluttajapoistojen hyötykäytön ennaltasuunnittelumahdollisuudet suomalaisessa tekstiili- ja vaatetustuotannossa. Tekstiilialan pro gradu -tutkielma. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://doria17-kk.lib.helsinki.fi/handle/10024/69208>. Luettu 6.8.2012.

- Saarinen, E. 2011. Orgaanisten jätteiden kaatopaikkakielto käännyttää rejektitkin portilta. Pdf-tiedosto. Saatavissa: http://www.uusiouutiset.fi/pdf/uu20118_s04-07.pdf. Luettu 6.8.2012.
- Suojanen, U. 1997. Vihreät tekstiilit. 2. uudisttu painos. Helsinki: Yliopistopaino.
- Suomen kirpputorit. 2012. Itse myymään. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.kirpputorihaku.com/itse-myymaan>. Luettu 13.8.2012.
- Suomisanakirja, 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://suomisanakirja.fi/sulo>. Luettu 10.6.2012.
- Särkikoski-Pursiainen, H. 2001. Bisnespukeutuminen. Helsinki: Edita.
- Tilastokeskus. 2007. Suomalaiset kierrättävät sanoissa ja teoissa. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi/artikkelit/2007/art_2007-12-21_002.html?s=3. Luettu 7.8.2012.
- Talvenmaa, P. 1998. Tekstiilit ja ympäristö. Tampere: Tekstiili- ja vaateusteollisuus ry.
- UFF. 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.uff.fi/index.php>. Luettu 30.7.2012.
- Väisänen, V. 2012a. Laatutakuu vähentäisi vaatteiden kerskakulutusta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://kuningaskuluttaja.yle.fi/node/3051>. Luettu 10.6.2012.
- Väisänen, V. 2012b. Lumpuille on keksittävä hyötykäyttöä. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://kuningaskuluttaja.yle.fi/node/3097>. Luettu 10.6.2012.
- Waltari, E. 2001. Elokuvesta On lautalla pienoinen kahvila. Www-dokumentti. Saatavissa: http://pandora.lib.hel.fi/kivi/nayte/marleena_c.htm. Luettu 13.8.2012.

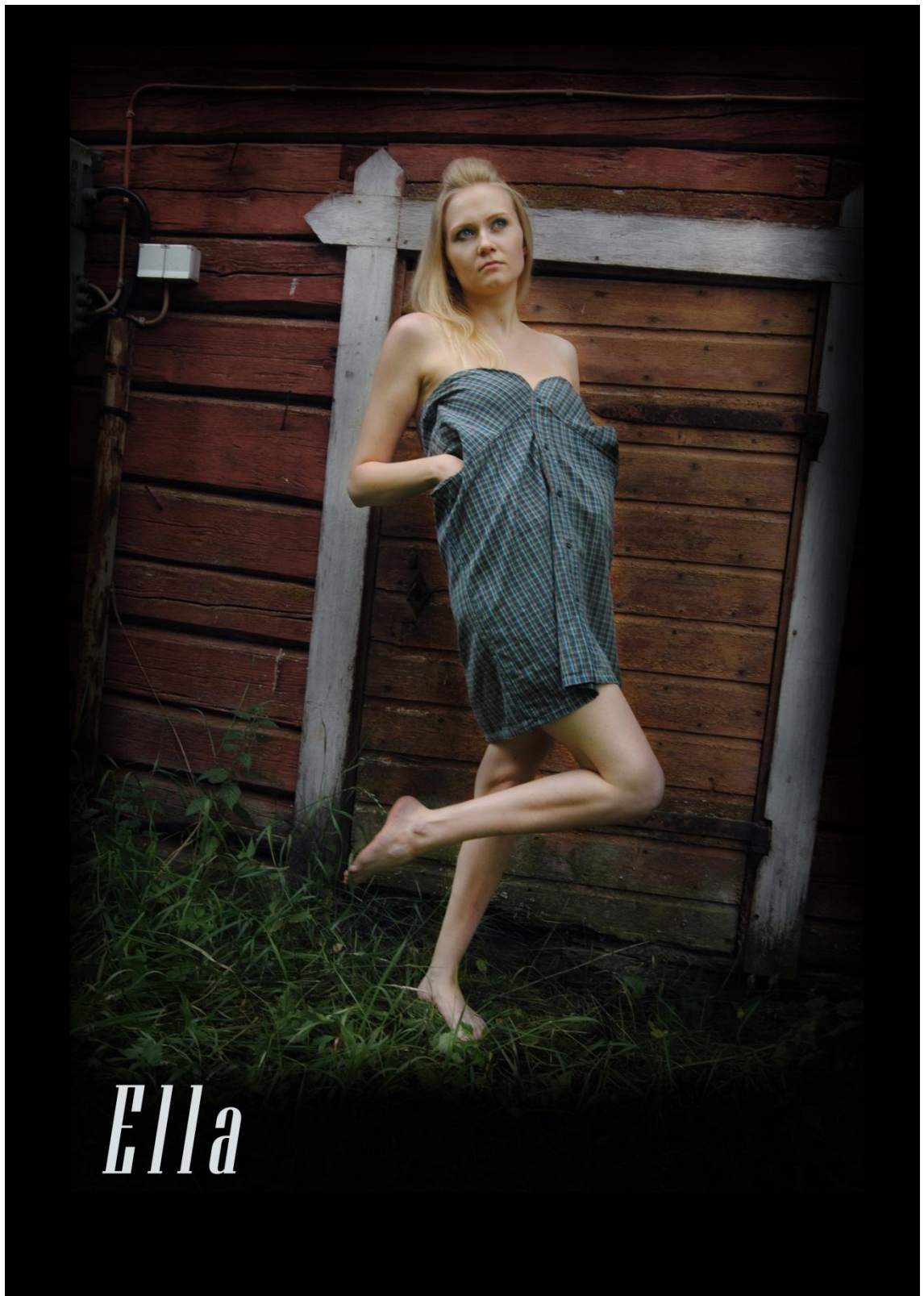

Jenny

Sulo-mallisto 2012

Tiia-Sofia

Ella

Fiina